Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Η συμφωνική συναυλία της προπαρελθούσης Κυριακής ήτο διττώς ενδιαφέρουσα.

Μετά μακράν διακοπήν είδαμε άλλη μιά φορά στή θέσι του διευθυντού της ορχήστρας τον Ι. Μπουαντιτσοΰί, τόν έξαίρετον αύτόν μουσικόν καί πατριαρχημένον εις τήν όπερειγματικήν καί φωτεινήν έργασίαν του όπλου, ώς διδασκάλου, τόπο χρεωστεί ό τόπος καί πρό πάντων ή όρχήστρα μας. Έκεΐνο, πού πρό πάντων έκτιμά κανείς σ' αύτόν περισσότερο είναι ό είλικρινής καθόρμητος έγκάρδιος τρόπος της έρμηνείας, πού μάς προσφέρει κατά κανόνα πάντα περισσότερα άπό όσα ύπόσχεται. Καί αύτό, γιατί παρουσιάζεται χωρίς άξιώσεις, κατά τό φαινόμενον χωρίς καμμιά πρόθεσι, άλλά παρ' όλα αύτά καθωδηγημένος άπό ένα εύδιάκριτο καί πολύ εύθύκτο αίσθημα γιά τή ζωντανή πνοή της μουσικής καί κατορθώνει έτσι νάβρη τούς φυσικούς νόμους τών κινητηρίων της δυνάμεων καί νά δίνη στήν ίδέα της τήν ήχητική της μορφή.

Αύτή τή φορά, γιά τήν άρχή του προγράμματός του, διάλεξε τό θαυμάσιο Κοντσέρτο Γκρόσο Νο 8 τού Κορέλλι καί είχε έτσι άχθονες εύκαιρίες γιά νά μάς άφήση νά πιστοποιήσωμε, μέ τήν άδιαφιλονείκητη λογικήν του εις τόν χωρισμόν τών φράσεων μέ τήν λεπτότητά του εις τό ζύγισμα τού ήχου, μέ τήν ζηλευτή του καλλιεθηρία, τό έξαιρετικά άνεπτυγμένον του αίσθημα στό χαρακτηρισμό τού στύλ. Άκόμη δέν πρέπει νά λησμονήσω ν' άναφέρω, ότι τό σώμα τών έγχόρδων μέ τή στοχαστική του καθοδήγησι άπέδωσε τά εύγενικά πλαστεικά τόξα μελωδίας, μέ ίδιαίτερη θερμότητα καί παρουσίασε διαφάνεια της χαλασικής της άναλογίας.

Είναι γνωστή ή ένθουσιώδης άγάπη τού Μπουαντιτσοΰ γιά τή συμφωνία τού Σέζαρ Φράγκ, τή συγκινητική αύτή δραματική ένός άργοπεννημένου μυστικιστού, πού ό κόσμος μέ τόση σκληρότητα ήγνόησε καί πού είς άνταλλαγμα χάρισε στόν ίδιον αύτόν κόσμο μιά τόσο σύρανια μουσική.

Στίς άπολύτως προσωπικές καί άπαστράπτουσες καί έναλλασσόμενες μεταξύ λαμπρότητος καί σκιάς άρμονίες του, διαστυρώνονται αί άκτίνες τού γαλλικού καί τού γερμανικού ρομαντισμού καί μάς ρίχνουν τήν άντανάκλασί τους σ' ένα ήχο πού δονείται. Διακριτικά άπό τούς γήϊνους πόνους του καί μάς συγκλονίζει έως τά κατάβαθα τού ψυχικού μας κόσμου.

Ό Μπουαντιτσοΰ μάς έδωσε πολλές φορές τή συμφωνία αύτή, άλλά σπανίως μέ τόση ψυχικότητα, τόσο άπόδοτα ζωντανή καί μέ τόση άμεση διείσδυσι ώς τή βαθειά της τραγικότητα, όπως αύτή τή φορά. Γι' αύτό καί οί αύγαριστίες τού κοινού γι' αύτόν καί τήν όρχήστρα του, πού τόν άκολούθησε μέ τόση άφοσίωσι ήσαν άπό τίς έγκαρδιότερες.

Έν τώ μεταξύ μάς έδόθη ώς έξαιρετικόν γεγονός ή πρώτη τού Η Κοντσέρτου γιά πιάνο τού Πέτρου Περτζέν. Δέν είχα ώς τώρα τήν εύκαιρία νά έκφράσω δημοσία τή γνώμη μου γιά τόν μουσικόν αύτόν, τόν έξαιρετικά προικισμένον καί άπο πολλά γνωστόν καί έκτιμώμενον καί πέραν τών συνόρων της χώρας μας. Λογίζομαι, λοιπόν, εύτυχής διότι ή έπίσημος γνωριμία μας γίνεται άπό τόσον εύνοϊκούς όρους καί μού δίδεται ή εύκαιρία νά χαιρετήσω μέ λόγια της πιό είλικρινούς άναγνωρίσεως τό τελευταίον του έργον.

Γιατί αύτό πού μάς προσφέρθηκε σέ τρία σύντομα, κοιλιάτικα καί με ζηλευτήν άκρίβεια σχεδιασμένα μέρη, ήταν μιά μουσική σημερινή κατά τήν έμπνευσι καί τή σκέψι, στήν καλύτερη καί τήν άπόλυτα συγχρονισμένη σημασία της λέξεως. Ό συμμετρικός θαυμαστός στίς άναλογίες καί γεροχτισμένος σκελετός της προδίδει τό χέρι τού στοχαστικού καί καλλιεθήτου άρχιτέκτονος, πού ξέρει τί θέλει καί τί έπιδιώκει καί πού βρίσκει πάντα γιά δτι προσθέτει νά μάς πή τή σαφέστερη καί τήν πιό άκριβόλογη έκφρασι. Έτσι δέν ύπάρχει τίποτα έπουσιώδες σ' αύτή τή μουσική, κανένα μέρος νεκρό πού νά παρελάβει τό ένδιαφέρον, άλλά τό κάθε τί έχει ένα προδιαγεγραμμένο προορισμό ώς τμήμα άπαραίτητον γιά τήν ύπαρξι τού συνόλου. Γι' αύτό έπιτυγχάνεται κατά τόν πιό άβίαστο καί τόν πιό άφελή τρόπο ή ένεργητική έκείνη έντύπωσις της όγκώδους λεπτομέρειας, πού τόσο συχνά καί μέ τόσο πάθο άποζητούμε στήν σύγχρονη μουσική. Άπό τόν σαφέστατα καί άβίαστα χαραγμένον θεματικόν συρμόν έξελίσσονται σέ πολλάδας γραμμές της κινήσεως, τών δποίων ή λεπτοπλεγμένη ύφανσις, καθώς ρέει άβίαστα, μάς παρουσιάζει μιά ήχητική εικόνα γεμάτη ζωτικότητα. Τό πιάνο, άλλοτε όπό μορφήν κοντσερτάντο καί άλλοτε όπό μορφήν άπλοϊκώτερο, λαμβάνει μέρος είς τήν μουσικήν δράσιν καί προσαρμόζεται μέ τόν κομψόν καί πάντοτε διακριτή χαρακτήρα του εις τό πλαίσιον της παρτιτούρας της όρχήστρας, ένωργανωμένης μέ άπέραντη διαφάνεια.

Ό άμέτρητος, γεμάτος αύτοπεποίθησι καί μέ τήν εύκίνητη ζωηρότητα τού άθραυστου έξελισσόμενος τόνος τού Allegro risoluto, ή έλεγειακή έκφρασις τού Antante con moto tranquillo, είς τό ρεμβώδες κύριον θέμα τού όποίου παρεμβαίνουν διακριτικότατα τό έλληνικόν χρώμα καί τό ρυθμικό φτερωτό, μεταξύ κάποιας θαρρετής άψηφισιάς καί γαλήνιας ίλαρότητος χωνεύομενο Presto—Allegro—Presto μιλούν εύγλωττότατα μέ έπιδεξιοτεχνίαν παιθιο, μέ άκατανίκητον δύναμιν γιά τό άπολύτως ύγειές πνεύμα καί τίς άναντερύητους θετικές τάσεις της μουσικής αύτής, πού είχε μιά θαυμαστή αύθόρμητη, ίσχυρή έντύπωσι έπί τού κοινού, ή όποία έξεδηλώθη μέ μιά θερμή έπιδοκιμασία άδιάστικτη καί είλικρινούς έγκαρδιότητος.

Άναφορικώς πρός τήν έρμηνείαν τού έργου, διά τήν όποίαν ό συνθέτης έμίλησε καί ώς διευθυντής όρχήστρας, μέ περισσότερον ζήλον παρά θετικήν ίκανότητα άβγυτό, ή μαεστρία τού λέοντος άπό τήν έπιτυχίαν άνήκει στήν νεαρόν πιανίστριαν Άγγ. Κωστάκη, πού άκόμα μέ τήν εύκαιρίαν αύτή γιά πρώτη φορά καί της όποίας τό ταχυκίνητο θρυμμάτιστο καί μουσικώτατο παίξιμο άγγιξε τάς άγαθοτέρας έντυπώσεις. Ή μαργαριταρένια διαύγεια τού τόνου της, ή στοχαστική χρήσις τού πεντάλ, ό διακριτικός τρόπος της έκφράσεώς της, τής έδιδαν άληθινή είδικότητα γιά τό ώραιότερο μέρος τού πίνου καί μάς γεννούσαν τήν έπιθυμία ν' άκούσωμε τήν μέ τόση έφόδια προικισμένην καλλιτέχνιδα σέ μιά δική της ρεσιτάλ.

ALEX THURNEYSSEN